

A
16
D
90

062: 07
Hambok no. 396-

PROEFSTATION VOOR DE GROENTEN- EN FRUITTEELT ONDER GLAS
TE NAALDWIJK.

Sortimentsproef bij fresia
(1957 - 1958)

T. Dijkhuizen en
A.G.A. v.d. Nes.

Naaldwijk, 8 oktober 1970
No. 313/1970.

2227373

Inleiding

Deze proef was vrijwel gelijk aan de in 1956-1957 genomen sortimentsproef. Het aantal rassen werd met één vermeerderd; 4 nieuwe rassen werden in de proef opgenomen, 3 rassen (No. 5 en No. 8 en Mary Gold) werden op verzoek van de leverancier uit de proef genomen. De proef werd uitgevoerd met 2 typen plantmateriaal, namelijk knollen en kralen.

Opzet

De volgende rassen werden in de proef opgenomen.

Ob- ject	Ras	Kleur	Geleverd door :
1.	Early Queen	wit	fa.W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
2.	Snow Storm	"	" " "
3.	Primrose	"	" " "
4.	White Giant	"	fa. L.Lievaart, Naaldwijk
5.	Prinses Irene	"	" " "
6.	Snow Queen	"	Proefstation Naaldwijk
7.	White Swan	"	M.C.van Staaveren, Aalsmeer
8.	Snow White	"	fa. W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
9.	White Madonna	"	Proefstation Naaldwijk
10.	Caro Carlee	geel	" " "
11.	Buttercup	geel	G.C.v.Meeuwen & Zonen, Heemstede
12.	King of the Yellow	"	fa.W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
13.	Louis d'Or	"	G.C.v.Meeuwen & Zonen, Heemstede
14.	Glorious Victory	"	" " "
15.	H.C. Andersen	"	P.van Velden, 's-Gravenzande
16.	Souvenir	"	M.C.v.Staaveren, Aalsmeer
17.	Gloria Solis	"	" " "
18.	Golden Yellow	"	fa.W.Scheffers & Zn., Naaldwijk
19.	El Dorado	"	M.C.v.Staaveren, Aalsmeer
20.	Oranje Zon	oranje	Proefstation, Naaldwijk
21.	Prinses Marijke	"	" " "
22.	Orange Favourite	"	M.C.v.Staaveren, Aalsmeer
23.	Apotheose	lila	G.C.v.Meeuwen & Zonen, Heemstede

Ob- ject	Ras	Kleur	Geleverd door :	
24.	Climax		n.v. Wulfinghoff,	Rijswijk
25.	Pink Giant	lila-rose	G.C.v.Meeuwen & Zonen,	Heemstede
26.	Smiles	lila-rose	fa.W.Scheffers & Zn.,	Naaldwijk
27.	Robin Hood	rood	M.C.v.Staaveren,	Aalsmeer
28.	Topscore	rood	" "	"
29.	Marion	lichtblauw	G.C.v.Meeuwen & Zonen,	Heemstede
30.	Saffier	lila-blauw	" "	"
31.	Bleuwe Meeuw	blauw	" "	"
32.	Bleuwe Wimpel	blauw	" "	"
33.	Bismarck	donkerblauw	M.C.v.Staaveren,	Aalsmeer

Voor zover mogelijk werden per ras 100 knollen en 200 kralen gebruikt. Van 2 rassen (H.C.Andersen en Climax) was alleen plantmateriaal in de vorm van knollen aanwezig. De temperatuurbehandeling, die het plantmateriaal, voorafgaande aan het planten onderging bestond uit 13 weken 30°C gevolgd door 2 weken 13°C. Bewaring bij 30°C vond plaats in de bewaarruimten van de Groenteveiling te Poeldijk, bewaring bij 13°C vond plaats op het Laboratorium voor de Bloembollenteelt te Lisse. Het materiaal werd op 2 september 1957 uitgeplant in een druivenserre op het Proefstation te Naaldwijk. De bedbreedte bedroeg 1 m, de regelafstand 10 cm. Per regel werden respectievelijk 10 knollen en 20 kralen geplant. De plantdiepte bedroeg circa 3 cm. De bedden werden met een dun laagje turfmoalm afgedekt. De proef werd in enkelvoud uitgevoerd.

Methode van onderzoek

Tijdens de teelt werd een aantal waarnemingen verricht. Deze hadden betrekking op de temperatuur van lucht en grond, de opkomst, het begin -, verloop - en einde van de oogst, de blad- en stengellengte, het aantal bloemen aan hoofd- en zijstengels.

Verloop van de proef

Er hebben zich tijdens de teelt geen bijzondere moeilijkheden voorgedaan. De gegevens verkregen bij de tweemaal per dag uitgevoerde temperatuurwaarnemingen zijn per decade gemiddeld op bijlage 1 weergegeven.

De gemiddelde temperaturen van lucht en grond waren over de gehele teeltperiode genomen als volgt :

	Temperatuur in °C -----
Lucht	15,9
Grond	13,4

Aan het begin en aan het einde van de teeltperiode waren de temperaturen van lucht en grond aan de hoge kant.

Resultaten

De bespreking van de resultaten van deze proef is zowel bij de knollen als bij de kralen gebaseerd op een enkele reeks cijfers. De resultaten van beide typen plantmateriaal worden gescheiden behandeld. Evenals bij de overige fresia-proeven worden de verschillende onderdelen van deze proef in een vaste volgorde besproken. Bij deze sortimentsproef worden de rassen evenals dit bij de voorgaande sortimentsproeven gebeurde in 3 groepen verdeeld.

Groep A wordt hierbij als het gunstigst, groep C als het ongunstigst beschouwd.

I. KnollenDe opkomst

In verband met het trage en ongelijkmatige verloop van de opkomst bij enige rassen wordt in plaats van het aantal dagen tussen plantdatum en datum van 90% opkomst bij wijze van uitzondering het aantal dagen tussen plantdatum en datum van 10% opkomst gegeven. Tussen de rassen bestond maximaal 14 dagen verschil in opkomst.

Aantal dagen tussen de plantdatum en datum van ^{10%}opkomst

A		B		C	
6,0 - 9,6		9,7 - 14,3		14,4 - 20,0	
1.	Early Queen	8	2.	Snow Storm	10
3.	Primrose	8	15.	H.C.Andersen	10
5.	Prinses Irene	8	17.	Gloria Solis	14
6.	Snow Queen	7	19.	El Dorado	13
8.	Snow White	8	21.	Prinses Marijke	11
9.	White Madonna	8	22.	Orange Favourite	12
11.	Buttercup	8	25.	Pink Giant	12
12.	King of the Yellow	6	26.	Smiles	14
14.	Glorious Victory	8	29.	Marion	12
16.	Souvenir	8	30.	Saffier	10
18.	Golden Yellow	6	31.	Blauwe Meeuw	10
24.	Climax	8	32.	Blauwe Wimpel	14
33.	Bismarck	8			
4.	White Giant				16
7.	White Swan				15
10.	Caro Carlee				17
13.	Louis d'Or				20
20.	Oranje Zon				16
23.	Apotheose				15
27.	Robin Hood				19
28.	Topscore				18

13 Rassen kwamen vroeg op, 12 rassen matig vroeg en
8 rassen laat.

Lengte van de bladeren en bloemstengels

Lengte van de bladeren in cm

<u>A</u>			<u>B</u>			<u>C</u>		
70,0 - 61,4			61,3 - 52,7			52,6 - 44,0		
14.	Glorious Victory	70	7.	White Swan	60	1.	Early Queen	48
15.	H.C.Andersen	65	8.	Snow White	61	2.	Snow Storm	44
17.	Gloria Solis	67	11.	Buttercup	55	3.	Primrose	49
18.	Golden Yellow	70	12.	King of the Yellow	55	4.	White Giant	49
19.	El Dorado	65	13.	Louis d'Or	55	5.	Prinsees Irene	46
20.	Oranje Zon	67	16.	Souvenir	55	6.	Snow Queen	51
21.	Prinsees Marijke	70	23.	Apotheose	55	9.	White Madonaa	47
22.	Orange	70	25.	Pink Giant	60	10.	Caro Carlee	47
30.	Saffier	62	28.	Topscore	60	24.	Climax	50
			31.	Blauwe Meeuw	60	26.	Smiles	48
			32.	Blauwe Wimpel	60	27.	Robin Hood	50
			33.	Bismarck	58	29.	Marion	50

De lengte van de bladeren varieerde van 70 tot 44 cm. Van 9 rassen was de blad-
lengte groot van 12 rassen matig en van 12 gering.

Lengte van de bloemstengels in cm

<u>A</u>			<u>B</u>			<u>C</u>		
80,0 - 68,4			68,3 - 57,7			57,6 - 48,0		
14.	Glorious Victory	80	7.	White Swan	65	1.	Early Queen	55
15.	H.C.Andersen	70	8.	Snow White	65	2.	Snow Storm	48
17.	Gloria Solis	70	11.	Buttercup	60	3.	Primrose	54
18.	Golden Yellow	75	13.	Louis d'Or	58	4.	White Giant	55
19.	El Dorado	75	16.	Souvenir	65	5.	Prinsees Irene	49
20.	ORanje Zon	70	23.	Apotheose	60	6.	Snow Queen	55
21.	PrinseesMarijke	78	24.	Climax	64	9.	White Madonna	48
22.	Orange Favourite	75	25.	Pink Giant	65	10.	Caro Carlee	52
			28.	Topscore	64	12.	King of the Yellow	53
			29.	Marion	60	26.	Smiles	55
			30.	Saffier	65	27.	Robin Hood	55
			31.	Blauwe Meeuw	65			
			32.	Blauwe Wimpel	65			
			33.	Bismarck	65			

Ook de lengte van de bloemstengels varieerde sterk, namelijk van 80 tot 48 cm.

8 rassen hadden lange bloemstengels, 14 matig lange- en 11 rassen hadden korte bloem-
stengels. Er blijkt een duidelijk verband te bestaan tussen blad- en stengellengte.

Oogstgegevens

De bloeiwijzen werden geoogst toen de 1^e bloem van de zogenaamde kam zich had geopend. Op elke oogstdatum werd per ras het aantal geoogste bloeiwijzen genoteerd. Hieruit werd de gemiddelde oogstdatum berekend. Evenals bij de overige fresiaproeven worden de eerste oogstdatum en de gemiddelde oogstdatum aangegeven in het aantal dagen vanaf het moment waarop het 1^e ras begon te bloeien.

Begin van de oogst (0 : 14 januari 1958)

A			B			C		
0,0 - 6,2			6,3 - 15,2			15,3 - 27,0		
1. Early Queen	3		2. Snow Storm	9		4. White Giant	21	
9. White Madonna	6		3. Primrose	13		7. White Swan	23	
10. Caro Carlee	6		5. Prinses Irene	9		15. H.C.Andersen	27	
11. Buttercup	0		6. Snow Queen	7		17. Gloria Solis	16	
12. King of the Yellow	6		8. Snow White	9		19. Al Dorado	21	
13. Louis d'Or	2		14. Glorious Victory	11		20. Oranje Zon	21	
26. Smiles	3		16. Souvenir	11				
27. Robin Hood	0		18. Golden Yellow	8				
28. Topscore	6		21. Prinses Marijke	13				
29. Marion	6		22. Orange Favourite	11				
30. Saffier	2		23. Apotheose	10				
31. Blauwe Meeuw	3		24. Climax	9				
32. Blauwe Wimpel	2		25. Pink Giant	13				
33. Bismarck	2							

Tussen de rassen bestond in dit opzicht een verschil van maximaal 27 dagen.

Bij 14 rassen begon de oogst vroeg, bij 13 rassen matig vroeg en bij 6 rassen laat.

Gemiddelde oogstdatum (0 : 18 januari 1958)

A			B			C		
0,0 - 9,8			9,9 - 19,8			19,9 - 30,0		
1. Early Queen	6		2. Snow Storm	18		3. Primrose	21	
9. White Madonna	9		5. Prinses Irene	16		4. White Giant	23	
11. Buttercup	0		6. Snow Queen	13		7. White Swan	30	
12. King of the Yellow	9		8. Snow White	13		15. H.C.Andersen	29	
13. Louis d'Or	5		10. Caro Carlee	12		17. Gloria Solis	20	
27. Robin Hood	7		14. Glorious Victory	15		19. Al Dorado	24	
			16. Souvenir	12		20. Oranje Zon	23	
			18. Golden Yellow	13				
			21. Prinses Marijke	18				
			22. Orange Favourite	16				
			23. Apotheose	18				
			24. Climax	10				
			25. Pink Giant	17				
			26. Smiles	10				
			28. Topscore	12				
			29. Marion	17				
			30. Saffier	14				
			31. Blauwe Meeuw	11				
			32. Blauwe Wimpel	12				
			33. Bismarck	11				

Het verschil in gemiddelde oogstdatum tussen de rassen bedroeg maximaal 30 dagen. 6 Rassen bloeiden vroeg, 20 rassen matig vroeg en 7 rassen bloeiden laat. Tussen het begin van de oogst en de gemiddelde oogstdatum bestond geen duidelijk verband.

Oogstduur

A			B			B		
11,0 - 19,5			19,6 - 27,8			27,9 - 36,0		
4.	White Giant	17	1.	Early Queen	24	2.	Snow Storm	28
11.	Buttercup	16	3.	Primrose	25	6.	Snow Queen	29
15.	H.C.Andersen	11	5.	Prinses Irene	22	18.	Golden Yellow	28
19.	El Dorado	17	7.	White Swan	26	23.	Apotheose	28
20.	Oranje Zon	17	8.	Snow White	27	26.	Smiles	28
22.	Orange Favourite	12	9.	White Madonna	27	30.	Saffier	36
25.	Pink Giant	18	10.	Caro Carlee	25	32.	Blauwe Wimpel	36
			12.	King of the Yellow	21	33.	Bismarck	36
			13.	Louid d'Or	25			
			14.	Glorious Victory	27			
			16.	Souvenir	20			
			17.	Gloria Solis	22			
			21.	Prinses Marijke	22			
			24.	Climax	22			
			27.	Robin Hood	23			
			28.	Topscore	25			
			29.	Marion	25			
			31.	Blauwe Meeuw	25			

De lengte van de oogstduur varieerde van 11 tot 36 dagen. Van 7 rassen was de oogstduur kort, van 18 rassen matig kort en van 8 rassen lang.

Aantal zijstengels en aantal bloemen aan hoofd- en zijstengels

Aantal zijstengels

A			B			C		
2,2 - 1,7			1,6 - 1,1			1,0 - 0,4		
2.	Snow Storm	2,0	1.	Early Queen	1,4	3.	Primrose	0,7
6.	Snow Queen	1,7	7.	White Swan	1,5	4.	White Giant	0,7
11.	Buttercup	2,2	8.	Snow White	1,3	5.	Prinses Irene	0,4
14.	Glorious Victory	1,9	9.	White Madonna	1,4	12.	King of the Yellow	0,9
21.	Prinses Marijke	2,1	10.	Caro Carlee	1,6	17.	Gloria Solis	0,4
23.	Apotheose	1,7	13.	Louis d'Or	1,2	19.	El Dorado	0,9
			15.	H.C.Andersen	1,3	25.	Pink Giant	0,9
			16.	Souvenir	1,4			
			18.	Golden Yellow	1,5			
			20.	Oranje Zon	1,2			
			22.	Orange Favourite	1,1			
			24.	Climax	1,3			
			26.	Smiles	1,5			
			27.	Robin Hood	1,1			
			28.	Topscore	1,4			
			29.	Marion	1,4			
			30.	Saffier	1,1			
			31.	Blauwe Meeuw	1,6			
			32.	Blauwe Wimpel	1,2			
			33.	Bismarck	1,2			

Het aantal zijstengels liep uiteen van 2,2 tot 0,4. Bij 6 rassen was het aantal zijstengels hoog, bij 20 rassen matig en bij 7 rassen laag.

Aantal bloemen aan de hoofdstengel

A 10,7 - 8,9			B 8,8 - 6,7			C 6,6 - 4,0		
9.	White Madonna	10,0	1.	Early Queen	7,3	5.	Prinses Irene	6,0
11.	Buttercup	9,2	2.	Snow Storm	8,0	12.	King of the Yellow	5,9
21.	Prinses Marijke	10,7	3.	Primrose	7,4	17.	Gloria Solis	4,9
27.	Robin Hood	10,1	4.	White Giant	7,4	28.	Topscore	5,6
30.	Saffier	9,4	6.	Snow Queen	8,1			
			7.	White Swan	7,9			
			8.	Snow White	7,0			
			10.	Caro Carlee	8,6			
			13.	Louis d'Or	6,8			
			14.	Glorious Victory	8,7			
			15.	H.C.Andersen	7,4			
			16.	Souvenir	8,3			
			18.	Golden Yellow	7,8			
			19.	El Dorado	7,4			
			20.	Oranje Zon	8,0			
			22.	Orange Favourite	6,7			
			23.	Apotheose	6,9			
			24.	Climax	7,7			
			25.	Pink Giant	8,0			
			26.	Smiles	8,0			
			29.	Marion	7,5			
			31.	Blauwe Meeuw	7,7			
			32.	Blauwe Wimpel	8,4			
			33.	Bismarck	8,8			

Er bestond tussen de rassen een aanzienlijk verschil in het aantal bloemen per hoofdstengel. Van 5 rassen was het aantal bloemen hoog, van 24 rassen matig en van 4 rassen laag tot zeer laag.

Aantal bloemen aan de zijstengels

A 7,0 - 5,6			B 5,5 - 4,0			C 3,9 - 2,2		
9.	White Madonna	6,5	1.	Early Queen	4,3	5.	Prinses Irene	3,5
10.	Caro Carlee	5,6	2.	Snow Storm	4,9	8.	Snow White	3,8
11.	Buttercup	6,8	3.	Primrose	4,1	12.	King of the Yellow	3,4
21.	Prinses Marijke	6,9	4.	White Giant	4,0	17.	Gloria Solis	2,2
27.	Robin Hood	7,0	6.	Snow Queen	5,1	19.	El Dorado	3,7
30.	Saffier	6,0	7.	White Swan	4,4	22.	Orange Favourite	3,5
32.	Blauwe Wimpel	5,7	13.	Louis d'Or	4,2	28.	Topscore	3,7
			14.	Glorious Victory	5,2			
			15.	H.C.Andersen	4,4			
			16.	Souvenir	4,4			
			18.	Golden Yellow	4,9			
			20.	Oranje Zon	4,4			
			23.	Apotheose	5,4			
			24.	Climax	4,8			
			25.	Pink Giant	4,4			
			26.	Smiles	5,0			
			29.	Marion	4,2			
			31.	Blauwe Meeuw	4,5			
			33.	Bismarck	5,2			

Ook het aantal bloemen per zijstengel varieerde van ras tot ras aanzienlijk, namelijk van 7,0 tot 2,2.

Bij 7 rassen was het aantal bloemen per zijstengel groot, bij 19 matig en bij 7 rassen laag. Er blijkt een zeker verband te bestaan tussen het aantal bloemen per hoofdstengel en dat per zijstengel.

Overzicht

In het volgend overzicht zijn de rassen op een viertal punten met elkaar vergeleken.

Naar gelang een ras op een bepaald onderdeel gunstiger, gelijk aan, of ongunstiger werd gewaardeerd dan het berekend gemiddelde, werd dit in de betreffende kolom met de letter A, B of C aangegeven.

Het in de laatste kolom vermelde waarderingscijfer werd verkregen door aan de letters in de gegeven volgorde een waarde van respectievelijk 3, 2 of 1 punt toe te kennen en deze punten te sommeren. Enige van de oudere rassen blijken op deze punten nog goed mee te kunnen.

Ob- ject	Ras	Lengte van de bloem- stengel	Gemid- delde oogst- datum	Aantal zijsten- gels	Aantal bloemen aan de hoofd- stengel	Waar- dering
1.	Early Queen	C	A	B	B	8
2.	Snow Storm	C	B	A	B	8
3.	Primrose	C	C	C	B	5
4.	White Giant	C	C	C	B	5
5.	Prinsees Irene	C	B	C	C	5
6.	Snow Queen	C	B	A	B	8
7.	White Swan	B	C	B	B	7
8.	Snow White	B	B	B	B	8
9.	White Madonna	C	A	B	A	9
10.	Caro Carlee	C	B	B	B	7
11.	Buttercup	B	A	A	A	11
12.	King of the Yellow	C	A	C	C	6
13.	Louis d'Or	B	A	B	B	9
14.	Glorious Victory	A	B	A	B	10
15.	H.C.Andersen	A	C	B	B	8
16.	Souvenir	B	B	B	B	8
17.	Gloria Solis	A	C	C	C	6
18.	Golden Yellow	A	B	B	B	9
19.	El Dorado	A	C	C	B	7
20.	Oranje Zon	A	C	B	B	8
21.	Prinsees Marijke	A	B	A	A	11
22.	Orange Favourite	A	B	B	B	9
23.	Apotheose	B	B	A	B	9
24.	Climax	B	B	B	B	8
25.	Pink Giant	B	B	C	B	7
26.	Smiles	C	B	B	B	7
27.	Robin Hood	C	A	B	A	9
28.	Topscore	B	B	B	C	7
29.	Marion	B	B	B	B	8
30.	Saffier	B	B	B	A	9
31.	Blauwe Meeuw	B	B	B	B	8
32.	Blauwe Wimpel	B	B	B	B	8
33.	Bismarck	B	B	B	B	8

II. KralenDe opkomst

Aantal dagen tussen de plantdatum en datum van 10% opkomst.

A : 15,0 - 17,8		B : 17,9 - 22,2		C : 22,3 - 28,0	
1. Early Queen	17	2. Snow Storm	21	22. Orange Favourite	23
3. Primrose	17	4. White Giant	21	26. Smiles	28
5. Prinses Irene	18	7. White Swan	21		
6. Snow Queen	17	8. Snow White	18		
11. Buttercup	15	9. White Madon- na	22		
12. King of the Yellow	15	10. Caro Carlee	22		
14. Glorious Victory	15	13. Louis d'Or	22		
18. Golden Yellow	17	16. Souvenir	18		
30. Saffier	16	17. Gloria Solis	18		
32. Blauwe Wimpel	15	20. Oranje Zon	22		
		21. Prinses Marijke	18		
		23. Apotheose	22		
		25. Pink Giant	21		
		28. Topscore	21		
		29. Marion	18		
		31. Blauwe Meeuw	21		
		33. Bismarck	20		

Zoals reeds eerder werd opgemerkt wordt bij deze proef in plaats van het aantal dagen tussen de plantdatum en datum van 90% opkomst het aantal dagen tussen de plantdatum en de datum van 10% opkomst vermeld. Tien rassen kwamen sneller en twee rassen langzamer op dan de middengroep die 17 rassen omvatte.

Lengte van de bladeren en bloemstengels

Lengte van de bladeren in cm

A : 74,0 - 63,2		B : 63,1 - 53,5		C : 53,4 - 45,0	
14. Glorious Victory	65	7. White Swan	58	1. Early Queen	48
17. Gloria Solis	64	8. Snow White	54	2. Snow Storm	50
					50
18. Golden Yellow	68	9. White Madon- na	56	3. Primrose	50
19. El Dorado	70	12. King of the Yellow	55	4. White Giant	50
20. Oranje Zon	68	13. Louis d'Or	60	5. Prinses Irene	45
21. Prinses Marijke	74	16. Souvenir	55	6. Snow Queen	50
22. Orange Favourite	65	23. Apotheose	54	10. Caro Carlee	50
25. Pink Giant	65	26. Smiles	54	11. Butter cup	50
30. Saffier	65	27. Robin Hood	55	29. Marion	50
		28. Topscore	54		
		31. Blauwe Meeuw	60		
		32. Blauwe Wim- pel	63		
		33. Bismarck	57		

De lengte van de bladeren varieerden van 74 tot 45 cm.
Van 9 rassen was de bladlengte groot, van 13 rassen matig
en van 9 rassen klein.

Lengte van de bloemstengels in cm.

A : 76,0 - 66,9		B : 66,8 - 57,6		C : 57,5 - 48,0	
7. White Swan	68	8. Snow White	65	1. Early Queen	55
14. Glorious Vic- tory	70	9. White Madonna	60	2. Snow Queen	55
17. Gloria Solis	69	13. Louis d'Or	65	3. Primrose	55
18. Golden Yellow	70	16. Souvenir	60	4. White Giant	55
19. El Dorado	75	23. Apotheose	58	5. Prinses Irene	48
20. Oranje Zon	75	26. Smiles	58	6. Snow Storm	55
21. Prinses Marijke	76	27. Robin Hood	60	10. Caro Carlee	54
22. Orange Favourite	70	28. Topscore	58	11. Buttercup	55
25. Pink Giant	70	29. Marion	60	12. King of the Yellow	55
30. Saffier	70	31. Meeuw	65		
		32. Blaauwe Wimpel	65		
		33. Bismarck	65		

Ook de stengellengte varieerde aanzienlijk, namelijk van 76 tot
48 cm. Tien rassen hadden lange bloemstengels, 12 rassen matig
lange en 9 rassen korte bloemstengels.

Oogstgegevens (zie onder Knollen)

Begin van de oogst (0 : 15 januari 1958)

A : 0,0 - 7,1		B : 7,2 - 16,2		C : 16,3 - 27,0	
1. Early Queen	5	2. Snow Storm	12	3. Primrose	20
6. Snow Queen	5	5. Prinses Irene	16	4. White Giant	20
9. White Madonna	5	8. Snow White	12	7. White Swan	22
11. Buttercup	0	10. Caro Carlee	12	19. El Dorado	27
12. King of the Yellow	5	17. Gloria Solis	16		
13. Louis d'Or	5	18. Golden Yellow	9		
14. Glorious Vic- tory	5	20. Oranje Zon	12		
16. Souvenir	5	21. Prinses Marijke	16		
27. Robin Hood	5	22. Orange Favouri- te	12		
29. Marion	5	23. Apotheose	12		
30. Saffier	5	25. Pink Giant	12		
		26. Smiles	12		
		28. Topscore	16		
		31. Blaauwe Meeuw	9		
		32. Blaauwe Wimpel	9		
		33. Bismarck	9		

Tussen de rassen bestond in dit opzicht een verschil van maxi-
maal 27 dagen. Bij 11 rassen begon de oogst vroeg, bij 16 ras-
sen matig vroeg en bij 14 rassen laat.

Gemiddelde oogstdatum (0 : 26 januari 1958)

A : 0,0 - 8,2		B : 8,3 - 15,6		C : 15,7 - 22,0	
1. Early Queen	3	2. Snow Storm	13	3. Primrose	18
11. Buttercup	0	5. Prinses Irene	10	4. White Giant	20
13. Louis d'Or	8	6. Snow Queen	15	7. White Swan	21
16. Souvenir	5	8. Snow White	10	10. Caro Carlee	16
27. Robin Hood	8	9. White Madonna	10	14. Glorious Victory	17
29. Marion	5	12. King of the Yellow	12	19. El Dorado	22
		17. Gloria Solis	15	20. Oranje Zon	20
		18. Golden Yellow	10	21. Prinses Marijke	18
		22. Orange Favou- rite	10	25. Pink Giant	18
		23. Apotheose	14	28. Topscore	16
		26. Smiles	11		
		30. Saffier	9		
		31. Blaauwe Meeuw	13		
		32. Blaauwe Wimpel	12		
		33. Bismarck	11		

Het verschil tussen de rassen bedroeg wat de gemiddelde oogstdatum
betreft maximaal 22 dagen. Bij 6 rassen viel de gemiddelde
oogstdatum vroeg, bij 15 rassen matig vroeg en bij 10 rassen laat.

Oogstduur

A : 6,0 - 17,4		B : 17,5 - 26,1		C: 26,2 - 32,0	
1. Early Queen	17	2. Snow Storm	25	6. Snow Queen	32
3. Primrose	17	8. Snow White	25	9. White Madonna	32
4. White Giant	17	10. Caro Carlee	25	12. King of the Yellow	32
5. Prinses Irene	6	11. Buttercup	12	13. Louis d'Or	32
7. White Swan	15	16. Souvenir	22	14. Glorious Victory	32
19. ElDorado	10	17. Gloria Solis	21	18. Golden Yellow	28
22. Orange Favourite	15	20. Oranje Zon	25	27. Robin Hood	32
		21. Prinses Marijke	21	30. Saffier	32
		23. Apotheose	25	31. Blauwe Meeuw	28
		25. Pink Giant	25	32. Blauwe Wimpel	28
		26. Smiles	25		
		28. Topscore	21		
		29. Marion	22		
		33. Bismarck	21		

De oogstduur varieerde van 6 tot 32 dagen. Bij 7 rassen was de oogstduur kort, bij 14 rassen matig en bij 10 rassen vrij lang.

Aantal zijstengels en aantal bloemen aan hoofd- en zijstengels.

Aantal zijstengels

A: 1,1 - 0,7		B : 0,6 - 0,3		C: 0,2 - 0,0	
2. Snow Storm	1,1	1. Early Queen	0,6	3. Primrose	0,1
6. Snow Queen	0,7	4. White Giant	0,4	5. Prinses Irene	0,0
7. White Swan	0,8	9. White Madonna	0,4	8. Snow White	0,2
20. Oranje Zon	0,8	10. Caro Carlee	0,5	12. King of the Yellow	0,1
		11. Buttercup	0,6	13. Louis d'Or	0,2
		16. Souvenir	0,4	14. Glorious Victory	0,1
		17. Gloria Solis	0,4	19. El Dorado	0,2
		18. Golden Yellow	0,4	22. Orange Favourite	0,1
		21. Prinses Marijke	0,5	28. Topscore	0,2
		23. Apotheose	0,5		
		25. Pink Giant	0,5		
		26. Smiles	0,4		
		27. Robin Hood	0,6		
		29. Marion	0,5		
		30. Saffier	0,4		
		31. Blauwe Meeuw	0,3		
		32. Blauwe Wimpel	0,3		
		33. Bismarck			

Het aantal zijstengels varieerde van 1,1 tot 0,0.

Vier rassen hadden een vrij groot aantal zijstengels, 18 rassen een matig aantal en 9 rassen een klein aantal zijstengels.

Aantal bloemen aan de hoofdstengel

A : 7,0 - 5,8		B : 5,7 - 4,5		C : 4,4 - 3,4	
2. Snow Storm	6,2	3. Primrose	4,8	1. Early Queen	4,3
9. White Madonna	5,9	5. Prinses Irene	5,3	4. White Giant	4,3
20. Oranje Zon	5,8	6. Snow Queen	5,4	8. Snow White	4,0
21. Prinses Marijke	7,0	7. White Swan	5,5	12. King of the Yellow	4,0
23. Apotheose	6,1	10. Caro Carlee	5,2	13. Louis d'Or	3,9
25. Pink Giant	6,9	11. Buttercup	5,7	14. Glorious Victory	3,5
27. Robin Hood	6,1	16. Souvenir	4,6	17. Gloria Solis	4,0
29. Marion	5,9	26. Smiles	5,5	18. Golden Yellow	4,2
30. Saffier	6,0	31. Blauwe Meeuw	4,6	19. El Dorado	4,1
33. Bismarck	6,4	32. Blauwe Wimpel	5,3	22. Orange Favourite	3,4
				28. Topscore	4,0

Dit aantal varieerde aanzienlijk, namelijk van 7,0 tot 3,4.

Bij 10 rassen was het aantal bloemen aan de hoofdstengel vrij groot, bij 10 rassen matig en bij 11 rassen laag.

Aantal bloemen aan de zijstengels

A : 3,9 - 3,1		B : 3,0 - 2,1		C : 2,0 - 1,0	
2. Snow Storm	3,2	4. White Giant	2,6	1. Early Queen	2,0
7. White Swan	3,6	6. Snow Queen	2,6	3. Primrose	1,5
20. Oranje Zon	3,2	8. Snow White	3,0	13. Louis d'Or	1,6
21. Prinses Marijke	3,9	9. White Madonna	3,0	14. Glorious Victory	2,0
25. Pink Giant	3,3	10. Caro Carlee	2,2	16. Souvenir	1,5
27. Robin Hood	3,8	11. Buttercup	2,6	17. Gloria Solis	2,0
30. Saffier	3,3	12. King of the Yellow	2,8	18. Golden Yellow	1,9
32. Blauwe Wimpel	3,4	19. El Dorado	2,5	22. Orange Favourite	1,0
		23. Apotheose	2,5		
		26. Smiles	2,7		
		28. Topscore	2,3		
		29. Marion	2,9		
		31. Blauwe Meeuw	2,2		
		33. Bismarck	3,0		

Ook het aantal bloemen aan de zijstengels varieerde in sterke mate, namelijk van 3,9 tot 1,0. Bij 8 rassen was het aantal bloemen matig, bij 14 rassen laag en bij 8 rassen zeer laag.

Overzicht

Dit overzicht kwam op dezelfde wijze tot stand als bij de knollen.

Ob- ject	Ras	Lengte van de bloem- stengel	Gemid- delde oogst- datum	Aantal zij- stengels	Aantal bloemen aan de hoofd- stengel	Waar- dering
1.	Early Queen	C	C	B	C	7
2.	Snow Storm	C	B	A	A	9
3.	Primrose	C	C	C	B	5
4.	White Giant	C	C	B	C	5
5.	Prinses Irene	C	B	C	B	6
6.	Snow Queen	C	B	A	B	8
7.	White Swan	A	C	A	B	9
8.	Snow White	B	B	C	C	6
9.	White Madonna	B	B	B	A	9
10.	Caro Carlee	C	C	B	B	6
11.	Buttercup	C	A	B	B	8
12.	King of the Yellow	C	B	C	C	5
13.	Louis d'Or	B	A	C	C	7
14.	Glorious Victory	A	C	C	C	6
15.	H.C.Andersen	-				
16.	Souvenir	B	A	B	B	9
17.	Gloria Solis	A	B	B	C	8
18.	Golden Yellow	A	B	B	C	8
19.	El Dorado	A	C	C	C	6
20.	Oranje Zon	A	C	A	A	10
21.	Prinses Marijke	A	C	B	A	9
22.	Orange Favourite	A	B	C	C	7
23.	Apotheose	B	B	B	A	9
24.	Climax	-				
25.	Pink Giant	A	C	B	A	9
26.	Smiles	B	B	B	B	8
27.	Robin Hood	B	A	B	A	10
28.	Topscore	B	C	C	C	5
29.	Marion	B	A	B	A	10
30.	Saffier	A	B	B	A	10
31.	Blauwe Meeuw	B	B	B	B	8
32.	Blauwe Wimpel	B	B	B	B	8
33.	Bismarck	B	B	B	A	9

Samenvatting

Bij deze sortimentsproef werd opnieuw een aantal rassen onder gelijke omstandigheden gekweekt en onderling vergeleken. Er werd uitgegaan van 2 typen plantmateriaal, knollen en kralen. 33 Rassen werden uit knollen opgekweekt, 31 rassen uit kralen. Het benodigde plantmateriaal onderging voorafgaande aan het planten een temperatuurbe-

handeling bestaande uit 13 weken 30°C en 2 weken 13°C.
In de beide overzichten zijn de rassen op een viertal belangrijke punten met elkaar vergeleken.
De gegeven waarderingscijfers geven een globale indruk van de geschiktheid van de rassen voor de gevolgde teeltmethode.

Naaldwijk, 22 december 1967.

T. Dijkhuizen en

A.G.A v.d. Nes.

Naaldwijk, 12 oktober 1970.

Gemiddelde temperatuur van lucht en grond per decade in °C. (Kas 28, voorheen Kas 4)

Tijdvak	decade	Lucht-temperatuur	Grond-temperatuur
september 1957	1 ^e decade	22,7	19,6
	2 ^e decade	20,4	17,4
	3 ^e decade	17,7	16,5
oktober 1957	1 ^e decade	20,1	15,8
	2 ^e decade	16,1	14,7
	3 ^e decade	14,0	13,9
november 1957	1 ^e decade	12,4	12,1
	2 ^e decade	7,7	9,3
	3 ^e decade	8,7	9,3
december 1957	1 ^e decade	12,5	11,4
	2 ^e decade	11,8	11,1
	3 ^e decade	13,2	12,8
januari 1958	1 ^e decade	11,1	10,8
	2 ^e decade	12,0	11,6
	3 ^e decade	11,8	11,1
februari 1958	1 ^e decade	13,3	12,1
	2 ^e decade	15,8	13,2
	3 ^e decade	13,4	11,3
maart 1958	1 ^e decade	15,2	11,8
	2 ^e decade	18,1	12,3
	3 ^e decade	21,5	13,7
april 1958	1 ^e decade	22,2	14,9
	2 ^e decade	22,0	15,4
	3 ^e decade	27,8	18,3